

ایمن سازی

به هرگونه اقدامی که به منظور جلوگیری از بروز عفونت و یا تخفیف شکل طبیعی بیماری در فردی با تجویز آنتی‌بادی یا آنتی‌ژن بعمل آید ایمن‌سازی گفته می‌شود.

پیشگیری از بیماریهای عفونی بوسیله واکسن یکی از پیشرفت های مهم علم پزشکی است، واکسیناسیون اقدام بسیار مهم و با ارزشی است که بوسیله آن با هزینه کم می‌توان از ابتلاء به بیماریهای عفونی جلوگیری کرد.

کلیه کارکنان باید قبل از ورود به محیط بیمارستانی به واحد بهداشت مراجعه و در مورد برنامه ایمن سازی خود از کارشناس بهداشت عمومی مشاوره دریافت نماید.

هرکدام از پرسنل بیمارستانی در واحد بهداشت دارای یک پرونده بهداشتی می باشند که سوابق بیماریهای واگیر و غیر واگیر، واکسنهای تزریق شده، مقدار تیتر آنتی بادی هپاتیت B ، BMI ، در این پرونده ثبت می شود.

کارت واکسیناسیون که واکسنهای تزریق شده و تاریخ تزریق آن ثبت شده نزد خود پرسنل نگهداری می شود

عوارض واکسیناسیون

با وجود پیشرفتهای بدست آمده ، واکسن‌ها بسیار کم ضرر و بی‌نهایت موثر هستند، بهر حال هیچ واکسنی کاملاً بی ضرر و صددرصد مؤثر نیست.

عوارض متعددی تاکنون برای واکسن‌ها گزارش شده است که شایع‌ترین آنها عوارض محل تزریق بصورت تورم و حساسیت و درد موضعی است که گاهی با درجات خفیفی از تب نیز همراه می‌شود.

عوارض اغلب در طی ۲۴ ساعت اول بعد از تزریق ظاهر می‌شود.

به دنبال تزریق واکسن توام عوارض موضعی از قبیل قرمزی محل تزریق ، حساسیت موضعی ، و گاهی واکنشهای عمومی مانند تب ، سر درد ، و گاهی ظهور بثوراتی در سطح بدن مشاهده می شود

این واکنشها به زودی مرتفع می گردند . در موارد نادری به دنبال تزریق واکسن توام ضد دیفتری- کزاز ناراحتی های کلیوی و عصبی دیده شده است . در چنین حالاتی تزریق های بعدی انجام نمی گیرند.

بایستی همواره آدرنالین یک در هزار در دسترس تزریق کنندگان واکسن باشد تا اگر عارضه آنافلاکسی پیش آمد بلافاصله بمصرف برسد .

در حاملگی تزریق واکسن‌های ویروسی زنده بعلت احتمال انتشار آنها به جفت و جنین ممنوع می‌باشد

واکسیناسیون کارکنان در بیمارستان

در مرکز آموزشی درمانی الزهرا(س) تزریق واکسنهای کزاز، هپاتیت B به شرح ذیل انجام می گیرد

واکسیناسیون هپاتیت B

عفونت با ویروس هپاتیت B یکی از بزرگترین مشکلات بهداشتی جهان و کشور ما می‌باشد.

با توجه به گزارش سازمان بهداشت جهانی حدود ۳۷٪ مردم جهان به این ویروس آلوده شده‌اند و بیش از ۲ میلیارد نفر شواهدی از عفونت قبلی یا کنونی با این ویروس را دارند.

حدود ۴۰۰ میلیون نفر به هپاتیت مزمن مبتلا و ناقل این ویروس هستند. تخمین زده می‌شود که سالانه حدود ۲ میلیون نفر به دلیل این بیماری فوت می‌نمایند

ویروس HBV عامل ۶۰٪ تا ۸۰٪ سرطان اولیه کبدی استکارسینوم هپاتوسلولار ، به‌عنوان دومین کارسینوزن خطرناک بعد از سیگار در جهان مطرح است.

سرطان اولیه کبد یکی از سه علت مرگ در اثر سرطان در مردان در شرق و جنوب شرقی آسیا ، حوزه پاسیفیک و مرکز آفریقا می‌باشد.

زمانبندی واکسیناسیون در بزرگسالان

۱-نوبت اول: در اولین مراجعه

۲-نوبت دوم: یک ماه بعد از نوبت اول

۳-نوبت سوم: بایستی حداقل ۵ ماه بعد از دوز دوم و یا ۶ ماه پس از نوبت اول تزریق گردد.

در صورتیکه سابقه مستند از پاسخ دهی شخص به واکسن هپاتیت B ، یک تا دو ماه پس از آخرین دوز واکسن میزان Anti-HBs-Ab بیشتر از ۱۰ باشد دیگر نیاز به انجام واکسیناسیون نمی باشد.

اگر ۱-۲ ماه بعد از آخرین دوز واکسن میزان Anti-HBs-Ab کمتر از ۱۰ باشد بهتر است یکبار دیگر واکسیناسیون کامل انجام شود.

میزان اثر بخشی واکسن هپاتیت B چقدر

است؟

۹۰ تا ۹۵ درصد کسانی که واکسن را دریافت میکنند، در برابر ویروس هپاتیت B مصونیت پیدا میکنند.

این مصونیت مادام العمر بوده و نیازی به دریافت واکسن یادآور نیز ندارد.

ایمن اسه دواء و ذکره شفاء

راهنمای کارکنان

ایمن سازی کارکنان

مرکز آموزشی درمانی

الزهرا (س)

کد محتوا: ۱۸

<http://www.Alzahra.mui.ac.ir>

تلفن پیام گیر: ۰۳۱-۳۶۲۰۲۰۰۸

ایمیل: a.Salamat@azh.mui.ac.ir

- ✱ آتش نشانیها، امدادگران اورژانس، زندانبانان، کارشناسان آزمایشگاههای تحقیقات جنایی و صحنه جرم
- ✱ افراد دارای رفتارهای پرخطر جنسی و اعتیاد تزریقی که تحت پیگیری مداوم هستند
- ✱ افراد آلوده به هیپاتیت C که حداقل یک تست تکمیلی مثبت دارند
- ✱ زندانیانی که دارای رفتارهای پرخطر هستند و محکومیت آنها بیش از ۶ ماه می باشد
- ✱ رفتگران شهرداریها

واکسیناسیون توام بزرگسالان

- ✱ این واکسن محتوی محلولهای تصفیه و تغلیظ شده توکسوئیدهای دیفتیری و کزاز هستند که بر فسفات آلومینیوم در حال تولید جذب شده اند. تلقیح این واکسن برای افرادی که تا به حال مراجعه نکرده اند:
- ✱ نوبت اول: در اولین مراجعه
- ✱ نوبت دوم: یک ماه پس از نوبت اول
- ✱ نوبت سوم: شش ماه پس از نوبت اول
- ✱ نوبت چهارم: یک سال پس از نوبت اول
- ✱ همچنین جهت حفظ ایمنی پس از نوبت چهارم باید هر ۱۰ سال یکبار تکرار گردد.

تهیه کنندگان: سید محمد فاطمی "کارشناس بهداشت حرفه ای منیژه شمس" کارشناس بهداشت عمومی"
منبع: کتابچه HSE مرکز آموزشی درمانی الزهرا(س)
مشاور علمی: دکتر سید کامیار مصطفوی زاده "متخصص بیماری های عفونی"
طراحی و تدوین: محمود نصر اصفهانی "سوپروایزر آموزش سلامت"
بروز رسانی دفتر آموزش سلامت الزهرا(س) مرداد ۱۳۹۹

چه کسانی نایبستی واکسن هیپاتیت B را تزریق کنند؟

۱. افرادی که نسبت به مخمر نانوائی و یا دوز قبلی واکسن هیپاتیت B آلرژمی داشته اند .
۲. کسانی که هنگام دریافت واکسن، مبتلا به یک بیماری متوسط و شدید می باشند، بایستی زمان تزریق واکسن را تا بهبودی کامل به تعویق اندازند .

ریسک دریافت واکسن هیپاتیت B کدام است؟

واکنش آلرژیک شدید(آنافیلاکسی) که شامل کهیر، تنفس دشوار و شوک است. این عارضه بسیار نادر است. از هر ۶۰۰ هزار نفر، یکی احتمال دارد دچار آن گردد.

نکات مهم در ایمن سازی

- ✱ گروههای پرخطر ابتلا به هیپاتیت B که در صورت مواجهه کارکنان با ترشحات و یا نیدل مربوط به آنها باید با احتیاط بیشتری با فرد برخورد شود به شرح زیر می باشد :
- ✱ بیماران تحت درمان دیالیز و افرادی که بطور مکرر خون یا فرآورده های خونی دریافت می کنند (تالاسمی هموفیلی و ...)
- ✱ اعضا خانواده فرد HBsAg مثبت ساکن در یک واحد مسکونی
- ✱ کودکانی که در کانونهای اصلاح و تربیت نگهداری می شوند کودکان عقب مانده ذهنی و پرسنل موسسات نگهداری این کودکان و خانه سالمندان و معلمان مدارس استثنایی

